

Biblioteca Quadern

DE LES EIXIDES

DIBUIXOS
AGUSTÍ MASVIDAL i SALAVERT
TEXTOS
JOAN CUSCO i AYMAMI

Núm. 1 exhaurit

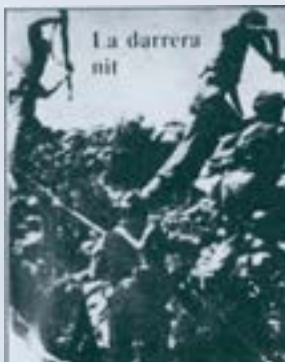
JOSEP TORRELLA

UNA HISTÒRIA D SABADELL
PER A TOTS

Núm. 2 (2ª edició)

La darrera
nit

Núm. 3

DELS CARRERS DE SABADELL

AGUSTÍ MASVIDAL i SALAVERT
TEXTOS
JOAN CUSCO i AYMAMI

Núm. 4

AMB LA CIUTAT ALhora DEL RECORD

Núm. 5

FONTS I MINES DEL RODAL DE SABADELL

Núm. 6 exhaurit

Núm. 7

Núm. 8 exhaurit

JOSEP TORRELLA
GARBÀ
DE MAL LLICAR

Núm. 9

EL NOSTRE PA DE CADA FESTA

Núm. 10

La Sardana i les Cobles Juvenils

Núm. 11

PAS I REPAS

PROSA
I
PAÏS DE LEANDRE AMIGO

Fora de numeració

La Fundació Bosch i Cardellach

Dins el panorama de l'activitat cultural sabadellenca d'aquests darrers anys, ocupa un lloc destacat i preminent la Fundació Bosch i Cardellach, entitat, cenacle o cercle que aplega bon nombre d'estudiosos de temes locals i comarcals que hi ha a la ciutat. Fou creada l'any 1943 com a fruit de les inquietuds de Joan Montllor, Miquel Crusafont i Ramon Arquer i comptà amb el suport moral i material de rellevants institucions sabadellenques. Al voltant d'un nucli de trenta membres numeraris s'apleguen una seixantena de col·laboradors, tots els quals es distribuïen en Seccions.

Al llarg de la quarantena d'anys que porta de vida, la Fundació ha desenrotllat una tasca realment fructífera, per bé que de poc lluïment o vistositat. A cadascuna de les vuit Sessions que celebra a l'any, es llegeix un treball monogràfic realitzat per l'un o l'altre dels seus membres -excepcionalment per algú que no reuneix aquesta condició- i que versa sobre un tema sabadellenc o vallesà. El ventall dels estudis a què em refereixo és molt extens: abraça des de la Història fins a les Ciències Naturals, passant per l'Economia, la Sociologia, l'Urbanisme, les Arts i les Lletres. De tots els materials que gràcies a aquesta activitat es van produint i que estan a disposició d'estudiosos i investigadors, alguns -els que pel motiu que sigui es consideren més rellevants- són editats a la col·lecció "Quaderns d'Arxiu", que, dit sigui de passada, compta ja, enguany, amb cinquanta-un títols.

La Fundació organitza, quan s'escau, Cicles de Conferències, Curssets i Exposicions de diversa índole, adients a la seva finalitat. Com a més destacables, d'entre les activitats d'aquesta mena que ha portat a terme fins avui l'Entitat, esmentariem els tres "Curssets d'iniciació als Estudis Locals" i el que versà sobre Lingüística Catalana, i l'Exposició de Llibres Sabadellencs, de l'any 1968. Sembla oportú de consignar que l'entitat tingué cura de la convocatòria i adjudicació, els anys del 1956 al 1975, del "Premi Martí i Peydró" de literatura per a autors sabadellencs i que,

Del nostre actiu cultural

per Pere Roca i Garriga

pel seu compte, creà els Premis "Miquel Carreras" i "Joan Montllor i Pujal", per a treballs d'investigació sobre la història local.

Una altra vessant de la Fundació és l'activitat editorial, que si bé no ha estat gaire abundosa ha representat tanmateix una aportació de gran valor per a la bibliografia sabadellenca. Fruit d'aquesta activitat són les següents obres: "Primer Llibre d'Acords del Consell de la Vila de Sabadell 1449-1472" (a.1948), la segona edició de "Conceptes i dites de Martí Rialp" (1949), de Miquel Carreras, "Mossèn Gaietà Clausellas. Biografia i semblança espiritual" (1952), de Jesús Farrés, "L'escolapi sabadellenc Josep Calassanç Casanovas. Perfil biogràfic" (1959), del P. Llogari Picanyol i "Manuel Ribot i Serra i Narcisa Freixas i Cruells. Commemoració centenària de dos sabadellencs il.lustres" (1962).

No podríem deixar d'esmentar que la Fundació és dipositària, per disposició testamentària de Pau Vila i Dinarès, de la valuosíssima col.lecció d'Auques, Romanços i Literatura de Cordill que l'il.lustre geògraf i pedagog posseïa i que fou llegada per ell a l'entitat sabadellenca com a prova de reconeixement per haver-ne estat nomenat Membre Honorari i també per gentilesa envers la seva ciutat nadiua.

L'Acadèmia Catòlica

Fundada l'any 1870, per l'eximí doctor Feliu Sardà i Salvany, en un Sabadell en plena expansió demogràfica i industrial i de forta brega ideològica, l'Acadèmia Catòlica (anomenada en un principi Acadèmia de la Joventut Catòlica) ha jugat un paper molt important dins la vida cultural de la ciutat al llarg de més d'un segle. Incendiat el seu estatge social pel juliol de 1936, quedaren interrompudes les seves activitats durant els tres anys de guerra i encara en els primers del franquisme. Ara funciona amb renovada vitalitat i es pot dir que torna a ser el que era, si bé en versió actualitzada.

Sota el guiatge del seu fundador fins al 1916 i, després, del doctor Lluís Car-

Biblioteca de la Caixa d'Estalvis de Sabadell.
Vista parcial

reras, ha donat soplug a una sèrie molt diversa d'activitats culturals, a part de les de caràcter religiós que li són pròpies. Es tracta d'activitats que tenen una certa similitud amb les que desentrotllà en els seus anys l'Ateneu Sabadellenc i amb les de l'Acadèmia de Belles Arts, que encara continua: Vetllades literàries, exposicions de pintura, certàmens, conferències -entre les quals les famoses Conferències Quaresmals a càrrec dels seus consiliaris-, concerts, representacions teatrals... tot allò que sol trobar-se en un fogar de cultura.

Publicà, durant anys, el butlletí "Cultura Cristiana" amb col.laboracions d'alt nivell intel.lectual que ocupa un lloc destacat en el panorama de la premsa sabadellenca.

La Biblioteca de la Caixa

Funciona des de l'any 1928 i no ha deixat de tenir en cap moment una remarcable popularitat, a més d'un prestigi general i indiscutit. Els sabadellencs la consideren la "seva" biblioteca i es pot dir que hi compten com a peça indispensable de l'entrellat cultural de la ciutat.

És creació de la Caixa d'Estalvis de Sabadell, la qual li destinà un espai pre-

ferent a l'estatge social que bastí l'any 1904 i que, com sabem, és obra notable de l'arquitecte Jeroni Martorell. I ha tingut la fortuna de ser dirigida i regentada per persones d'una exquisida qualitat vocacional, que en feren, des de bell antuvi una biblioteca viva, amb ànima. Pocs són els sabadellencs que no l'hagin freqüentada, que no hagin passat moltes hores a la seva sala de lectura i que no s'hagin beneficiat del seu servei de préstec.

Iniciada amb els fons de la biblioteca particular de Manuel Ribot i Serra, i incrementada incessantment amb adquisicions i donatius, compta actualment amb més de cent mil volums. El nombre de lectors que la utilitzen no ha cessat d'incrementar-se i ha assolit, avui, unes cotes altíssimes, cosa que fa pensar en la necessitat d'ampliar-la. Ja l'any 1965 fou traslladada del seu primitiu emplaçament del carrer de Gràcia a l'edifici de l'antiga Escola Industrial, de la qual ha ocupat la planta baixa i l'àmbit del que foren tallers. Ha més que doblat la seva cabuda.

Complementada o ampliada la seva funció amb conferències, cursos i altres manifestacions, la Biblioteca ha constituït, amb el seus cinquanta anys llargs de funcionament, un dels elements que més han contribuït a elevar el nivell cultural de la ciutat. No hi ha ni un sabadellenc que ho posi en dubte.

Allargant el registre...

La tasca, més o menys intensa, que realitzen dins el camp genèric de la cultura altres cercles societaris sabadellencs no pot ser passada per alt, si bé presenta un caràcter peculiar i obeeix a impulsos diversos. En aquest apartat hauríem d'esmentar la Delegació del Col.legi de Doctors i Llicenciats, organisme que, ultra la seva comesa oficial, ha organitzat cursos i conferències de temes molt diversos, ha iniciat l'anomenada "Nova Biblioteca Sabadellenca" i edita la col.lecció "Materials Pedagògics per a la recerca", amb textos referits a la nostra ciutat. D'"Òmnium Cultural", no és aquest -ens sembla- el lloc de parlar-ne. No voldríem ser reiteratius!